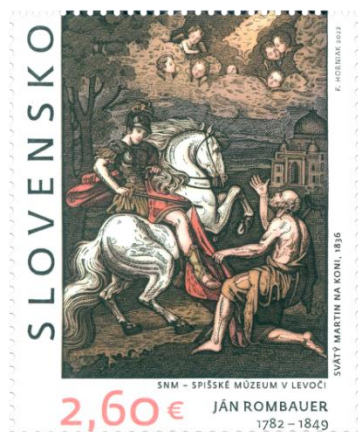

Pošta vydala dve známky venované umeniu

Bratislava, 21. októbra 2022

Slovenská pošta vydala dnes, v piatok 21. októbra 2022 dve poštové známky venované umeniu - „UMENIE: Ján Rombauer (1782 – 1849)“ a „UMENIE: Aleš Votava (1962 – 2001)“. Nominálna hodnota oboch poštových známok je 2,60 €.

Poštová známka **UMENIE: Ján Rombauer (1782 – 1849)** má rozmery 44,4 × 54,4 mm, vrátane perforácie. Znáмка vychádza na upravenom tlačovom liste štvorbloku spolu s emisiou 778 (dve známky emisia č. 777 a 2 známky emisia číslo 778). Známkou vytlačila kombináciou oceľorytiny a ofsetu spoločnosť Tiskárna Hradištko, s.r.o.

Motívom známky je dielo Jána Rombauera s názvom „Svätý Martin na koni“ z roku 1836 zo zbierok SNM – Spišské múzeum Levoča. Súčasne s poštovou známkou vyšla obálka prvého dňa s pečiatkou FDC s dátumom 21. 10. 2022 a domicilom mesta Levoča. Motívom FDC je dielo „Podobizeň Jána Samuela Steinhübela z Prešova“ zo zbierkového fondu Slovenskej národnej galérie a motívom FDC pečiatky je portrét manželky Jána Rombauera. FDC vytlačila technikou oceľorytiny spoločnosť Tiskárna Hradištko, s.r.o. Autorom výtvarného návrhu známky, FDC, FDC pečiatky ako aj oceľorytiny známky a FDC je František Horniak.

Spišský maliar Ján Rombauer (1782 – 1849) bol synom stolára a garbiarovej dcéry. Rodnú Levoču opustil už v mladosti. Odišiel za bratmi do Prešova a potom do Petrohradu. Oženil sa s Amáliou Baumannovou, s ktorou hovoril po francúzsky. V roku 1824 sa do Prešova vrátil a pôsobil tam do konca života.

Umelecké vzdelanie nemal, základy zrejme získal u Jána Jakuba Stundera, levočského maliara dánskeho pôvodu. Vďaka svojmu talentu sa vypracoval na žiadaného portrétistu spoločenskej honorácie, obchodníkov a vzdelancov. Tvoril v období biedermeiera. Inšpirácie nachádzal v starom nizozemskom umení. Venoval sa aj náboženským obrazom pre evanjelickú, rímsko- i gréckokatolícku cirkev. V roku 1836 namaloval rozmerný obraz Svätý Martin na koni. Zachoval sa v zbierkach SNM – Spišského múzea v Levoči. Je signovaný a datovaný na kameni v ľavom dolnom rohu. Pravdepodobne bol určený do Kostola sv. Martina v Kapušanoch, pre ktorý namaloval obrazy oboch bočných oltárov.

Rombauer stvárnil svätého Martina, biskupa z Tours, ešte ako rímskeho vojaka na koni, ktorý keď zbadal chromého žobraka, mečom rozťal svoj plášť a polovicu mu dal. Podľa rímskeho práva iba polovica pláštá patrila vojakovi, polovica eráru, takže daroval len to, čo bolo jeho. Rombauer výjav

Kontakt

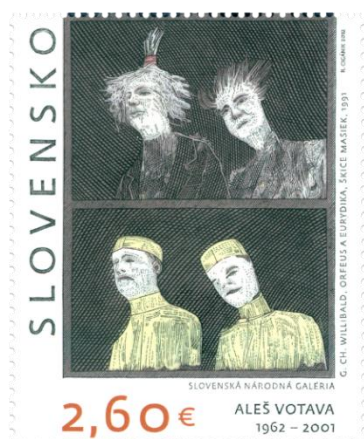
Mgr. Iveta Dorčáková

hovorkyňa, Slovenská pošta, a.s. **e:** dorcakova.iveta@slposta.sk **w:** www.posta.sk

situoval do kopcovitej krajiny s kupolovitým chrámom a na nebesia namaľoval anjelov, poňatých, až na jedného, len ako okrídlené hlavičky. Obraz má pre Rombauera typické tmavé obrysy a viacero zvláštností. Martinov kôň je hlavou otočený smerom do krajiny, nie k divákovi, čo je zriedkavé. Na prilbe svätca sedí syčiaci bazilišok, ktorý má zastrašiť nepriateľa, v danej situácii bez raison d'être. Tiež fúzičky, ktoré mu Rombauer namaľoval, sa vymykajú bežným zobrazeniam svätca. Obraz nemá na Slovensku obdobu a je obohatením umeleckých spracovaní známej legendy. Motívom FDC je obraz Podobizeň Jána Steinhübela z Prešova zo zbierkového fondu SNG.

Marta Herucová

Poštová známka **UMENIE: Aleš Votava (1962 – 2001)** má vrátane perforácie rozmery 44,4 × 54,4 mm. Znáмка vychádza na upravenom tlačovom liste štvorbloku spolu s emisiou 777 (dve známky emisia č. 777 a 2 známky emisia číslo 778). Známkou vytlačila kombináciou oceľorytiny a ofsetu spoločnosť Tiskárna Hradištko, s.r.o.

Motívom známky je scénický návrh zobrazujúci divadelné kostýmy k predstaveniu Orfeus a Eurydika od operného skladateľa Christopa Willibalda Glucka. Súčasne s poštovou známkou vyšla obálka prvého dňa s pečiatkou FDC s dátumom 21. 10. 2022 a domicilom mesta Bratislava. Motívom FDC je návrh zobrazujúci divadelnú scénu k predstaveniu Orfeus a Eurydika a motívom FDC pečiatky je prepis detailu kostýmového návrhu k predstaveniu Orfeus a Eurydika. FDC vytlačila technikou oceľorytiny spoločnosť Tiskárna Hradištko, s.r.o. Autorom výtvarného návrhu známky, FDC, FDC pečiatky ako aj oceľorytiny známky a FDC je akad. mal. Rudolf Cigánik.

Aleš Votava (1962 – 2001) bol jedným z posledných, ale aj jedným z najvýraznejších žiakov Ladislava Vychodila, zakladateľa bratislavskej scénografickej školy. Jeho školenie, ale najmä vplyv akčnej scénografie predchádzajúcej generácie autorov, sa vo Votavovej tvorbe prejavili špecifickým spôsobom a určili jeho jedinečný výtvarný rukopis. Vysokú školu múzických umení ukončil Votava v polovici osemdesiatych rokov, kedy sa menila paradigma klasickej scénografie tvorenej z pevných materiálov, ale aj akčná scénografia a dekonštrukcia na divadelných scénach už dosiahla svoje limity. Votava považoval za základ pre svoju tvorbu čiernu farbu a podobne ako Vychodil považoval neutrálnu farebnosť scény za kľúčovú. Farebnosť, vytváraná najmä svetlom a hrou s tieňom, odrazom či priesvitnosťou materiálu, bola princípom akcie v jeho scénografii. Bol označovaný aj za zjav či priam renesančného umelca, ktorý svojou univerzálnosťou a schopnosťou tvoril v rôznych podmienkach a maximálne využíval dostupné materiály. Venoval sa aj grafickému dizajnu, voľnej umeleckej tvorbe, umeleckému šperku.

Kontakt

Mgr. Iveta Dorčáková

hovorkyňa, Slovenská pošta, a.s. e: dorcakova.iveta@slposta.sk w: www.posta.sk

Významná je aj jeho účasť na pražskom happeningu Koniec násilia, ktorý 26.11.1989 na Letenskej pláni zorganizovali študenti pražských univerzít DAMU, UMPRUM, AVU a zamestnanci pražských divadiel. Pri tvorbe si vždy všetko do najmenšieho detailu rozkreslil a popísal, aby dokázal odhadnúť limity možného, hoci ich aj tak vždy tlačil až na úplnú hranicu uskutočniteľnosti. Jeho výtvarné riešenia boli zväčša jednoduché, no veľmi efektné, príkladom čoho je aj emisia poštovej známky znázorňujúcej maketu scény a kostýmové návrhy k inscenácii Orfeus a Eurydika, (Ch. W. Gluck, 1991). Sám o nej rád hovoril, že výsledkom trojmesačného hľadania koncepcie bol nakoniec len jeden trojuholník.

Zuzana Koblíšková

Kontakt

Mgr. Iveta Dorčáková

hovorkyňa, Slovenská pošta, a.s. **e:** dorcakova.iveta@slposta.sk **w:** www.posta.sk